

Direktiv för utredning av licensverksamheten och ansvarsbibliotekssystemet

Bakgrund

Kungl. biblioteket har samordnat centrala licensavtal sedan 1997. Licensverksamheten har under denna 10-årsperiod ständigt utökats beträffande antal avtal och avtalens värde. I dagsläget omfattar licensverksamheten vid Avdelningen för nationell samverkan cirka 3 FTE-handläggare samt administrativt stöd.

Det svenska ansvarsbibliotekssystemet har successivt byggts upp från mitten av 1980-talet. Det har fungerat i sin nuvarande modell sedan 2004/2005. Både inom Kungl. biblioteket och bland aktörer i omvärlden har effektiviteten och nyttan med systemet diskuterats. Sedan 2001 har ansvarsbiblioteksmedel beviljats för samordning av licensavtal, och i dagsläget bedrivs sådan verksamhet vid fem av ansvarsbiblioteken: GUB, KIB, KTHB, SLUB och SUB.

Uppdrag

Utredaren ska göra en framåtblickande analys av licensverksamheten vid Kungl. biblioteket och ansvarsbiblioteken. Syftet ska vara att ge underlag för att bedöma hur man i framtiden kan maximera nationella effektiviseringsvinster genom denna form av samordningsinitiativ. Vilka avtal/resurser är värda att satsa samordningsresurser på? Vem är mest lämpad att utföra uppdraget? Vad finns det för för- och nackdelar med en distribuerad licensverksamhet med flera aktörer?

Faktorer att beakta i analysen av licensverksamheten:

- Utveckling på internationellt plan: Licensverksamhet i andra europeiska länder; nya publiceringsformer och dess inverkan på prismodeller för licensavtal.
- Utveckling på nationellt plan: Initiativ från SUHF beträffande nationell samordning (licensverksamhet, Open Access).
- Inflytandestrukturer kring licensverksamheten (vid KB och ansvarsbiblioteken).
- Administration av centrala licensavtal i nationella system (Samsök, LIBRIS webbsök).
- En eventuell avgiftsstruktur för samordning av konsortieavtal

Utredaren ska vidare göra en framåtblickande analys av ansvarsbibliotekssystemet speciellt med fokus på en konsekvensanalys av en eventuell nedläggning av systemet. Syftet ska vara att ta fram de kritiska faktorer som styr detta. I det fall analysen resulterar i ett förslag att behålla ansvarsbibliotekssystemet, ska rekommendationer på nödvändiga justeringar och åtgärder föreslås.

Analyserna bör p.g.a. det begränsade tidsutrymmet inte lägga stor tyngd på historisk tillbakablick, utan med utgångspunkt från dagens läge analysera de framtida möjligheter som kan komma ifråga.

Organisation

Uppdragsgivare: Kungl. bibliotekets avdelning för nationell samverkan

Styrgrupp: Gunnar Sahlin och Gunilla Herdenberg

Referensgrupp: Kungl. bibliotekets nationella referensgrupp

Avdelningen för Nationell samverkan bidrar med erforderliga fakta, uppgifter etc. till utredaren.

Tidsram

En lägesrapport med preliminära förslag läggs fram för Nationella referensgruppens möte den 5 september 2007. Slutrapport med förslag levereras senast 1 oktober 2007 till Avdelningen för nationell samverkan. Förslaget skickas därefter på remiss till Samverkansbiblioteken.

Resultat

Utredningen ska utmytna i en skriftlig rapport med förslag för framtida satsningar och prioriteringar för licensverksamhet i Sverige riktat mot målgruppen högre utbildning och forskning.

Rapporten ska inkludera förslag till den fortsatta hanteringen av ansvarsbibliotekssystemet.